

4 decembrie 2023

**ÎN ATENȚIA: Domnului Marcel CIOLACU – Prim-ministrul României
Președinte al Partidului Social Democrat (PSD)**

**Domnului Nicolae CIUCĂ – Președintele Senatului
Președinte al Partidului Național Liberal (PNL)**

Domnului Marcel BOLOȘ – Ministrul Finanțelor

**REF: Punct de vedere preliminar al AmCham România în contextul dezbaterilor
publice privind planificarea bugetară pentru anul 2024**

Stimați domni,

În numele Camerei de Comerț Americane în România (AmCham România) vă aducem în atenție punctul de vedere al comunității noastre pe marginea principalelor subiecte care domină dezbaterile publice în contextul planificării bugetare pentru anul 2024. În acest sens,

- Susținem **cota unică de impozitare de 16% generalizată** – pentru persoane juridice (impozit pe profit, dividende) și fizice (pentru veniturile de orice natură: salarii, activități independente, câștiguri de capital, cedarea folosinței bunurilor, premii/noroc, alte surse) cu impozitarea tuturor tipurilor de venituri (ex. PFA, micro) și tipurilor de contribuabili, indiferent de forma de organizare juridică, pe modelul cotei unice din 2005;
- Deși necesare, considerăm că **majorările de pensii începând de anul viitor, neancorate într-o sursă de finanțare, subminează capacitatea de a adresa, pe fond, problema deficitului bugetar** și riscă să lovească din plin în bugetul din 2025. Contextul adoptării acestora este unul problematic prin prisma nevoii urgente de corecție fiscal-bugetară și riscă să conducă, după cum au semnalat deja toate agențiile de rating, la o deteriorare a ratingului de țară al României.

Nu contestăm nevoia acestor majorări, cu atât mai mult cu cât România are printre cele mai mici cheltuieli cu asistență socială ca procentaj din PIB, raportat la media UE. Vedem însă mai potrivită o abordare graduală, care să țină cont în egală măsură de realitatea fiscal-bugetară în care operăm, în speță nivelul veniturilor și cheltuielilor din PIB. O abordare echilibrată și sustenabilă corelează nivelul pensiilor cu cel al salariilor care le alimentează, iar dinamica salariilor cu nivelul de productivitate a muncii, principalul motor de creștere a acestuia din urmă fiind investițiile, pe care le dorim încurajate.

În viziunea AmCham, planificarea bugetară pentru anul 2024 trebuie să urmărească principiile și obiective strategice, precum:

- **realism și echilibru** – după cum arată și experiența anului 2023, un nivel de venituri supraestimat în planul de buget, dar realizat sub țintă, cumulat cu cheltuieli peste cele prognozate reprezintă rețeta pentru un derapaj bugetar semnificativ;

- **asumarea unei traiectorii fezabile de consolidare fiscal-bugetară** – prin reaşezarea sistemului fiscal pe baze echitabile, optimizarea colectării veniturilor la buget (reducerea gap-ului TVA și combaterea evaziunii) și eficientizarea cheltuielilor publice. Pentru că 2023 este ultimul an în care au fost suspendate regulile fiscal-bugetare la nivelul UE, negocierile cu Comisia Europeană privind țintele de deficit pe termen mediu se întrevăd și mai dure;
- **echilibrarea balanței comerciale** – prin dezvoltarea unor politici care să stimuleze valoarea adăugată, producția internă de bunuri pentru export și pentru înlocuirea celor care acum se importă și (re)poziționarea pe lanțurile de aprovizionare;
- **susținerea investițiilor** – prin alocarea unei anvelope bugetare adecvate, definirea unor politici coerente și instrumente (ex. scheme de ajutor de stat) de mobilizare a capitalului public și privat, și asigurarea stabilității și predictibilității.

Este promițător că investițiile publice cresc, însă faptul că acestea se bazează preponderent pe fonduri europene reprezintă o vulnerabilitate, cu atât mai mult cu cât în orizontul post-2027 se întrevede o schimbare de paradigmă privind matricea de finanțare la nivel european, în special în ceea ce privește Politica de Coeziune.

De asemenea, procesul de monitorizare și evaluare a intervențiilor din fonduri publice necesită o analiză de impact, care să vizeze nu doar cheltuirea sau absorbția unor sume, respectiv îndeplinirea unor jaloane și ținte în cazul PNRR, ci o evaluare a efectelor pentru economia reală (ex. contribuția la formarea PIB, impactul asupra creșterii valorii adăugate brute sau a stocului de capital, evoluția indicatorilor privind calitatea vieții și nu numai). În aceeași notă, bunele practici OCDE promovează analizele de eficiență a cheltuielilor publice (*“spending reviews”*) care pot sprijini consolidarea fiscal-bugetară.

În încheiere, contăm pe un dialog onest și transparent odată ce proiectul de buget va fi lansat în consultare publică. Vă rugăm să ne acordați o întâlnire pentru a discuta pe marginea observațiilor mai sus formulate și vă asigurăm că puteți conta pe abordarea constructivă a AmCham România.

Cu deosebită considerație,

Alexandru MIHAILCIUC

**Președinte al Grupului de Lucru pe Macroeconomie
AmCham România**